Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 6 lipca 1932 r. 56.

ŁOTWA.

ESTONJA.

---:§:---

ŁOTWA. Kolejne wystąpienie antypolskie "Pehdeja Brihdi". "Pehdeja Brihdi" Nr.139. Art.p.t."Niebezpieczeństwo rozszerzenia się propagandy polskiej". Streszczenie:

Oddawna już nie jest tajemnicą, iż polskie szkoły i inne instytucje w Łotwie otrzymują znaczne sumy pieniężne z zagranicy i są systematycznie organizowane według zgóry przemyślanego planu politycznego. To właśnie było przyczyną zamknięcia polskich szkół prywatnych, pisma "Dzwon" oraz związku polskiego. Obecnie propaganda polska zagranicą stawia sobie jeszcze bardziej rozległe cele. W tych dniach w Warszawie został utworzony specjalny związek kulturalny, który postawił sobie za cel rozszerzenie szkolnictwa i instytucyj polskich narodowych poza granicami Polski. Związek subsydjowany jest przez skarb i wysyła swych agentów zagranicą w celu nawiązywania stosunków z miejscowymi Polakami i organizowania tam życia kulturalnego. Gdyby za teren działalności związek ten obrał Amerykę, Brazylję czy Francję, nicby mu nie było można zarzucić, jednak całkiem inaczej sprawa się przedstawia, kiedy chodzi o jego działalność na terenie państw sąsiadujących z Polską, jak Litwa, Łotwa, Niemcy i Rosja, w których to państwach Polska przeprowadza swe cele polityczne.Łotwa nie jest miejscem właściwem dla polskiej propagandy, gdyż niema tam ani miejscowych ani przybyłych tam Polaków. Wszyscy obecni "Polacy łotewscy" są wynikiem dzieła akcji polonizacyjnej. Gdyby nie zasiłki z Warszawy, spolonizowany element w krótkim czasie nawróciłby się do swej dawnej łotewskości, co nawet leżałoby w ich interesie. "Robienie" Polaków leży jedynie w interesach pewnego sąsiedniego państwa. Wspomniane względy należy mieć na uwadze przy rozważaniu kulturalno-narodowych kwestyj polskich w Łotwie,gdyż wkrótce prawdopodobnie Polacy będą próbowali ponownie otworzyć szkoły prywatne, nawet w tych miejscowościach, gdzie miejscowe samorządy nie widzą tej potrzeby.

2. Vossische Ztg." o reformach Keninsza i prześladowaniu mniejszości narodowej w Łotwie ."Siegodnia" Nr.170. Art.p.t."Łotwa zdradziła sama siebie". Streszczenie:

"Vos. Ztg."zamieszcza wiadomość z Rygi, w której mówi się o prześladowaniu szkół mniejszościowych, będącym powodem dymisji szefa oddziału niemieckiego w M-stwie Oświaty dr.Vartsmuta. Pismo donosi, że powodem dymisji było rozporządzenie ministra Oświaty Keninsza, dotyczące szkół mniejszościowych, a sprzeczne z obowiązującemi ustawami. Resztki autonomji szkolnictwa mniejszościowego zostały zlikwidowane w rozporządzeniu ministra, narzucającem szkołom mniejszościowym kompletny plan nauczania, zmieniający dotychczasowy ich program. Uprzednio Łotwa przytrzymywała się zasad tolerancji. Stopniowo jednak zaczął się tam rozwijać szowinizm, który nie mogąc się przejawić w inny sposób, zwrócił się przeciwko mniejszościom narodowym w kraju.Łotwa, kończy pismo, zdradziła sama siebie,gdyż z taką lekkomyślnością postawiła na kartę swą chlubną opinję państwa,będącego pionierem praw mniejszościowych.

Kronika: 3. S k a r g i p r z e c i w k o a n t y m n i e j s z o ś c i o w e j p o l i t y c e Ł o t w y . "Siegodnia" /184/: Przedstawiciele rosyjskiej mniejszości narodowej w Łotwie pp. S. Trofimow i S. Widenberg na kongresie mniejszości narodowych w Wiedniu w obszernych przemówieniach zaznaczyli, że o ile dotąd rosyjskie mniejszości narodowe w Łotwie nie brały dotąd udziału w kongresach mniejszościowych, to powodem tego była jedynie wyjątkowo pomyślna sytuacja Rosjan w Łotwie. Dziś jednak sytuacja mniejszości narodowych w Łotwie /a zwłaszcza mniejszości rosyjskiej/ znacznie zmieniła się na gorsze, co właśnie skłania jej przedstawicieli do wystąpienia w obronie praw mniejszościowych.

4. H i t l e r o w c y i Ł o t w a . "Jaunakas Zinas" /146/: Redaktor "Hamburger Ztg.", p. Karlebach, bawiąc w redakcji "Jaunakas Zinas" m. in. oświadczył, iż naczelnym hasłem hitlerowców jest panowanie idei niemieckich nad całym światem. Hitlerowcy nie zapomnieli również o Łotwie, która była w ciągu 700 lat pod panowaniem baronów niemieckich. Hitlerowcy sądzą, iż Łotwa winna zpowrotem stać się ziemią niemiecką. Cały rząd niemiecki na czele z Hindenburgiem rekrutuje się z dawnych oficerów 3 pułku gwardji, do którego mogli należeć jedynie hrabiowie i baronowie. Dziwnem jest, że Niemcy powierzyły swój los ludziom, których jedynem hasłem jest "Deutschlad über alles".

5. K o n f e r e n c j a z w i ą z k u g o s p o d a r z y ł o t e s k i c h . "Jaunakas Zinas" /145/: W tych dniach w Rydze odbyła się konferencja związku gospodarzy łotewskich, w której wzięło udział 300 delegatów. W czasie konferencji okazało się, iż państwowy Bank Rolny wypłacił gospodarzom łotewskim 200 milj. łatów w formie pożyczek długoterminowych. Suma pożyczek krótkoterminowych, udzielonych rolnikom wynosi 150 milj. Od pożyczek długoterminowych rolnicy płacą 2,5% rocznie oraz 2% amortyzacji, zaś od krótkoterminowych 10% rocznie. Na konferencji postanowiono ubiegać się o zmniejszenie o połowę odsetek kredytu krótkoterminowego.

6. N a p a d k o m u n i s t ó w n a r e d a k c j ę "S i e g o d n i a". "Siegodnia" /166/: Dnia 16 czerwca o godz. 10 wieczorem komuniści napadli redakcję "Siegodnia". Grupa młodych komunistów, składająca się z 15 - 20 osób zbliżyła się do redakcji od ulicy "Swobody i na dany znak obrzuciła okna redakcji kamieniami, cegłami i kawałkami żelaza. Rozbito 8 okien. Do jednego z kamieni przytwierdzona była kartka, zawierająca znane hasła komunistyczne. Policji politycznej udało się aresztować jednego ze sprawców zamachu.

ESTONJA. Kronika: 1. W p r o w a d z e n i e p a s z p o r t ó w p r a c y w E s t o n j i. "Rev. Ztg." /142/: M-stwo Oświaty i Spr. Socjalnych postanowiło wprowadzić dokumenty, stwierdzające zatrudnienie odnośnej osoby. Rozporządzenie zaopatrzono sakcją karną.

2. D o c h o d y E s t o n j i w c z a s i e u r o c z y s t o ś c i d o r p a c k i c h. "Rev. Ztg." /142/: Dochody Estonji w czasie uroczystości dorpackich wyniosły 70 tys. koron. Pozatem Szwecja ofiarowała Estobji bibljotekę, a zaproszeni na uroczystości goście wydali w Estonji 25 tys. koron.

3. P r z y j a z d G u s t a w a A d o l f a II d o E s t o n j i. Na uroczystości dorpackie przybędzie do Estonji następca tronu szwedzkiego Gustaw Adolf II.

4. P r a s a e s t o ń s k a o r e d u k c j i u r z ę d n i k ó w. Pismo fellińskie "Sakala" użala się na niesprawiedliwe usunięcie z posad urzędników, które dotknęło 400-500 rodzin. Zasada, że mąż i żona w jednej rodzinie nie mogą zajmować posad, nie była stosowana względem osób wpływowych, w czem właśnie tkwi niesprawiedliwość.

5. H a n d e l z a g r a n i c z n y E s t o n j i . "Päewaleht" /169/. W maju przewieziono towarów za 3,3 milj. koron, wywieziono za 3,7 milj. kor. W ciągu pierwszych pięciu miesięcy importowano na 15,7 milj. kor., eksportowano na 15,7 milj. kor.

	Eksport	import
a/bydło	-	-
b/artykuły spożywcze	7,3 m.kor.	2,2 m.kor.
c/surowce i półfabrykaty	4,2 " "	4,6 " "
d/metale i minerały	0,1 " "	-